

Lubná

Kraj: Zlínský

Správní obvod: Kroměříž

Nadmořská výška: 245 m n. m.

Počet obyvatel: 455

Adresa URL: www.obclubna.cz

Okres: Kroměříž

GPS souřadnice: 49.220748N, 17.397947E

První pís. zmínka: 1131 (887 let)

PSČ: 767 01

Historie obce Lubná

Obec Lubná patří k velmi starým sídelním místům. Leží na okraji Chřibů, které se kdysi nazývaly Hřiběcí hory. Dobu jejího založení neznáme, je to přinejmenším velmi staré slovanské osídlení. Svědčí o tom i nedaleký mohylník z 9. století na Tabarkách. První zmínka o Lubné je z roku 1131 a datovaná listina potvrzuje, že kostel ve Spytihněvi má „na Lubney“ lán.

Městečko Spytihněv již při svém zrodu sehrálo důležitou úlohu jako opevněné hradisko. Byl-li v Lubné spytihněvský lán polí, pak toto pole obdělával lubenský panský dvůr. Dr. Lad. Hosák ve své vlastivědě uvádí, že Lubná byla ve 13. století samostatným panstvím a byl zde dvůr pro rožný a černý dobytek. Také místní tradice naznačuje místo, kterému se od nepaměti říká „ve dvoře“. 12. století nebylo tak vzdálené velkomoravské době, mělo také v paměti přechodnou polskou okupaci Moravy i břetislavskou dobu, kdy Přemyslovci znovu získali Moravu pro českou korunu. Břetislavská politická a obranná organizace položila základy příští moci moravského markrabství.

Knížecí a později královští úředníci navazovali na starou tradiční organizaci v validněné oblasti jižně chřibských hor. Jejich působišťe zakotvilo v oblasti Buchlova, jehož založení sahá jistě do dřívější doby než je rok 1300, kdy je o Buchlovu první písemná zmínka. Buchlov získal pro celý kraj hlavní politický význam. Byl také zájem rozmnožit bohatství královské pokladny, proto si vážili bohatství chřibských lesů s nesmírnou zásobou stavebního dříví (dubů a buků), jakož i suroviny pro výrobu dřevěného uhlí na zpracování kovů. Cenili rozmanitost zvěře jak vysoké, tak i pernaté. I drobné ptactvo bylo předmětem obchodu. Morava byla odjakživa závislá na chovu dobytka, ale výnos polí nestačil zajistit rozvoj jeho chovu. Proto byly lesní louky pro zemědělství poblíž lesů nezbytným doplňkem. Bylo třeba zajistit dozor a péči nad tímto bohatstvím, a proto královští úředníci založili organizace, které by pečovaly o lesní bohatství. Pro jižní část Chřibů to bylo Lovecké právo ve Stříbrnicích a pro severní území totéž v Lubné. Obě lokality leží bezprostředně na okraji lesů, lovci a psovodi těchto organizací měli povinnost chránit zvěř, pronásledovat pytláky, stíhat vodní a jiný lesní puch. Nesměly být zbytečně káceny a poškozovány lesní porosty, starali se o údržbu lesních cest i jejich bezpečnost. Lovci připravovali a řídili panské lesní lovy, za poplatek povolovali odchyt divokých holubů. Lovecké právo je zmocňovalo stíhat všechny přestupky proti současným zvyklostem.

Počet lubenských lovců neznáme, ve Stříbrnicích jich bylo dvanáct a sídlili na krevních gruntech. Volili si nadlovčího v původním latinském názvu „magister venatorum“. Později si volili starostu. Vůči vrchnosti byli svobodní a mohli se pohybovat i na pozemcích, které nepatřily buchlovskému panství a tudíž nepodléhaly zeměpanskému právu. To se týkalo velehradského kláštera, který měl od krále privilegium, že lovci nesmí trvale přebývat na klášterních pozemcích. Klášter je nesnášel, a to bylo i předmětem

sporů mezi opatem a vedením Buchlova. Obchodní cesty přes Chřiby byly důležité a vstup na ně hlídali pověřeni úředníci, kteří vybírali mýto pro buchlovskou pokladnu i pro údržbu cest a stavbu mostů.

Významná cesta vedla přes Lubnou od Kroměříže směrem k Napajedlům nebo kudlovickou dolinou k Hradišti. Byla to Hradská cesta, jak na to poukazuje příslušná trať lubenského katastru zvaná Hradská. Druhá podobná cesta směřovala od Zdounek k Bunči, dále k památnému Královu stolu u Jankovic a končila na Velehradě. Podle pověsti u Králova stolu spočinul Přemysl Otakar I. roku 1223, když se zúčastnil svěcení nové cisterciánské baziliky na Velehradě. Mýtné se na cestách vybíralo v Sušicích u Kudlovic, v Hradišti, Mouchnicích, Koryčanech, Stříbrnicích, Buchlovicích.

Jak časem sílila moc Buchlova a Uh. Hradiště, měnila se i organizace Loveckého práva hradu Buchlova. Jeho purkrabí převzal odpovědnost za jeho řízení. Původní soudní instituce se rozšířila z 12 lovců na 26 členů soudního tribunálu. Přibyli zástupci Hradiště, Buchlovic, Polešovic, Boršic, Zlechova a Tupes. Rostl význam a vážnost této soudní instituce a její původní úzká kompetence se vztahovala na hrdelní pře a případy trestního stíhání. Buchlovské útrpné právo často donutilo obžalované vypovídat. Svědkem toho jsou Černé knihy práva loveckého na hradě Buchlově. Závěry soudu měly často hrůzné a odstrašující následky.

Původní hranice loveckého práva sahala od bzeneckého zeměpanského obvodu na sever k Napajedlům, odtud na druhou stranu Chřibů s obvodem lubenských lovců, dále po východní hranici zdouneckého a stříleckého panství na Koryčansko a po obvodu Chřibů severně od Vracova. Lovecká organizace v Lubné svědčí o tom, že celá severní část Chřibů spadala pod Lovecké právo v Lubné. V roce 1489 se připomíná v listině bratří Václava Šturma a Diviše ze Zahrádky, držitelů Buchlova a Napajedel, v níž se napajedelským povoluje zakládat štěpnice za Moravou (na jejím pravém břehu) a starosta a lovci lubenští a stříbrničtí měli určit poplatek. Později se lubenské lovecké právo dostává do pozadí a kupní smlouvy je neuvádějí.

Královský hrad Buchlov, který ovládal celou oblast chřibských hor včetně napajedelského panství, odolával úsilí šlechty o jeho získání do vlastnictví včetně zápisu do zemských desk v Olomouci. Teprve Vladislav II. Jagellonský podepsal roku 1515 darovací listinu a Buchlov přešel do vlastnictví Arklebu Trnavského z Boskovic. Roku 1520 se stali novými majiteli Žerotínové. Ti prodali panství roku 1544 manželovi své sestry Heleny Janu Ždánkému ze Zástřizl. Žerotínům zůstalo panství napajedelské.

Přímý styk s Buchlovem byl přerušen a lubenští lovci asi dále sloužili jako ochránci lesa - hajní. Lubná pod panstvím Žerotínů setrvala až do počátku 17. století. Pavel ze Žerotína byl k poddaným mírný až laskavý. Lubenským udělil právo odúmrti. Při vymření rodu nepřipadla usedlost panství, ale obci. Obec za to odváděla každoročně při Martině krmnou husu. Povoloval též sedlákům pást dobytek v panských lesích. Žerotínové přáli luteránskému vyznání, a proto také Lubná se stala luteránskou. Nebylo to nic nového, poněvadž i fara v Těšnovicích byla obsazena luteránským farářem. Ke katolické víře se všichni vrátili po Bílé Hoře.

